

ERDEI MAGYARÁG

Felelős szerkesztő:
Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Ára 1 lej
IV. évfolyam 349 sz.
1935 december 20.
Péntek

Nagy a zürzavar Genfben

A Népszövetség már unja az olasz-abesszin viszály ügyét

Páris, december 18.

Oriási izgalmak között zajlott le tegnap délután a francia kamara ülése, amelyen Laval francia miniszterelnök hatalmas beszédet mondott a nemzetközi helyzetről s kitért bővebben az angol-francia béketervre, amellyel el akarja intézni az olasz-abesszin viszályt. Laval beszédét többször félbeszakították olyan kiáltásokkal, amelyek azzal vádolták meg a miniszterelnököt, hogy Laval tettének következménye a vi-rágháború lesz.

Laval beszéde végén felvetette a bizalmi kérdést és a francia képviselőház 304 szavazattal 257 ellenében bizalmat szavazott a Laval kormánynak.

A francia miniszterelnök ezután el is távozott a képviselőház üléséről és egyenesen az állomásra ment, hogy Genfbe utazzék. Laval és Eden egy vonaton utaztak Genfbe, azonban arról nem érkezett jelentés, hogy tárgyalást folytattak volna egymással.

A francia sajtó Laval beszéde után annak a véleményének adott kifejezést, hogy a miniszterelnök tulajdonképpen arra szavaztatta meg a kamarát, hogy helyesli-e a párisi béketervet, vagy sem.

Londonból jelentik, hogy Hoare angol külügyminiszter mégis részt vesz az angol alsóház holnapi vitáján és beszédet fog mondani a párisi béketervről. A lapok arról adnak hírt, hogy ez a beszéd korántsem lesz a megbánó hangja, hanem harcias hangon fog elhangzani. Végül pedig Baldwin fel fogja vetni a bizalmi kérdést. Kétsésem férhet hozzá, hogy az angol alsóház meg fogja adni hozzájárulását a béketervnek a Népszövetség elé való terjesztésére.

Genfi jelentések szerint a népszövetségi körökben teljes a bizonytalanság és a zürzavar. Most már a megtorló intézkedések mellett állást foglaló államok körében is bizonyos hangulatváltozás állott be és a semleges szemlélőknek az a benyomása, hogy a Népszövetség már unja és mielőbb szeretné lerázni az egész olasz-abesszin viszály ügyét.

Itt említjük meg, hogy a kormány megengedte a román petroleum kivitelét Olaszországba.

Róma, december 18.

Az olasz kormányhoz közelálló „Giornale d'Italia” című lap ma reggeli számában éles hangon kritizálja azokat, akik az olaszok ellen fordultak. Az olasz lap így leleplezi azokat, akik az olasz-abesszin háborúban Olaszország tekintélyét kívánják aláásni és mindent megtesznek, hogy Olaszország igazát ne érje el.

Első helyen említi az angol imperialista,

törekvést. Második helyen van az anglikáni egyház, amely az Olaszországgal kibékült Vatikánt akarja ezáltal ütni. Utána következnek a franciaországi és belgiumi baloldali pártok. Ezeket támogatják a zsidók, akik nem tudnak különbséget tenni Hitler és Mussolini, a fascizmus és a nemzeti szocializmus között.

Utolsó helyen említi meg — de elsőnek számítja — a bolsevista orosz propagandát, amely azóta olyan halálos ellensége Olasz-

országnak, amióta 1922-ben elveszítette a talajt lába alól olasz földön.

Róma, december 18.

A pontini mocsarak helyén most készült el Pontinia városka, amelyet ünnepélyesen ma avatnak fel. Az avatáson megjelenik maga Mussolini olasz miniszterelnök is, aki beszédet mond az olasz néphez. Beszédében kitért a külpolitikai helyzetre is és ismertetni fogja Olaszország álláspontját a párisi béketervvel szemben.

Súlyos vereséget szenvedtek az olaszok az északi fronton

Róma, december 18.

Ugy látszik, hogy míg a nagyhatalmak fővárosaiban kétségbeesett erőfeszítések folynak a béke megteremtésére, azalatt a frontokon ujult erővel lángolt fel a harcok tevékenység. Ezuttal — és ezt most már az olasz hivatalos hadijelentés ismeri el — az abesszinek támadnak és visszavetették a csak védekezésre szoruló olasz csapatokat.

Badoglio tábornok kedden délelőtt kiadott 73. számú hadijelentése ugyanis a következő: „A Takaze folyónál mintegy 3.000 abesszin harcos megtámadta az olasz állásokat. Az olasz csapatok kemény ellenállást

fejtenek ki, majd a tuleró elől Dembegine irányába vonultak vissza. Ugyanebben az időben más abesszin csapatok csónakokon keltek át a Takaze folyón. Az olaszok igyekeztek visszaszorítani őket. Rendkívül heves csata fejlődött ki amely még tart. A harcban az olasz repülők és tankok is részt vesznek. Olasz részről elesett 4 tiszt és 1 olasz katona, 3 tiszt megsebesült. Elesett ezenkívül a benszülött olasz hadsereg 100 embere és igen sok közülük megsebesült. Az abesszinek veszteségeit nem sikerült megállapítani, de kétségkívül igen súlyosak.”

Titulescu a bucarestii olasz és magyar követekkel tárgyal

Bucuresti, december 18.

Titulescu külügyminiszter — aki Genfbe utazását néhány nappal elhalasztotta — a tegnapi nap folyamán kihallgatáson fogadta Ugo Sola és Bárdossy bucarestii

olasz, illetve magyar követeket. A kihallgatásnak nagy jelentőséget tulajdonítanak és úgy hiszik, hogy az az olasz-abesszin viszály ügyével is szoros kapcsolatban van.

Benes Csehszlovákia elnöke

440 szavazatból 340 szavazattal választották meg

Prága, december 18.

A csehországi köztársasági elnökválasztás izgalma napról-napra fokozódik. Nemesz tanár ugyanis kijelentette, hogy csak abban az esetben hajlandó elfogadni a jelölést, hogyha a csehszlovák pártok többsége jelöli őt. Mivel azonban egy hatalmas párt nem őt jelölte, Nemesz tanár most a többi pártokhoz levelet intézett, amelyben kéri őket, hogy álljanak el a jelöléstől.

Ilyen formán szinte biztosra veszik, hogy Benes lesz Csehszlovákia köztársasági elnöke.

A cseh nemzetgyűlés ma délelőtt választotta meg Csehszlovákia köztársasági elnökét. A választás csaknem egyhangúnak volt mondható. Összesen leadtak 440 szavazatot. Ebből Benesre 340 szavazat esett. Huszonnégy szavazat esett Nemesz tanárra, míg 76 szavazólap üres maradt.

Vaida visszatér a demokráciához

**Pártja kormányrajutásáról nem lehet szó
Megkezdődött a parlamentben a közigazgatási reform vitája**

Bucuresti, december 18.

Vaida Sándor volt miniszterelnök a tegnapi nap folyamán kihallgatáson volt az uralkodónál és a kihallgatást természetesen nagy érdeklődés előzte meg. Vaida a kihallgatás után megbeszélést tartott párt-híveivel és a megbeszélésen a Goga-Cuza párt vezetői is résztvettek. Később pedig Vaida nagyobb nyilvánosság előtt tartott beszédében számolt be kihallgatásáról.

Az értekezleten D. R. Joanitzescu üdvözölte Vaidát, aki hosszabb beszédben válaszolt. Iamandi miniszternek arra a kijelentésre, hogy a demokrácia veszélyben forog kijelentette, hogy ez a mondás igen jól jellemzi a helyzetet. Megállapítja továbbá, a kormánynak a román elem védelmére tett intézkedései meghaladják a numerus valahicus elgondolását is.

— Ha kormányra jutunk — mondotta Vaida — programunk nyolcvan százalékát megvalósítjuk. Egyelőre azonban nincs válság és így fölösleges kormányutódlásról beszélni.

Majd vitába szállt a nemzeti parasztpárttal és azt mondotta, hogy pártjának elég ideje van még a szervezkedésre. E-

mondotta, hogy Cuzával olyan egyezményt kötöttek, hogy az egymás pártjaiból átlépni szándékozók nem vesznek fel.

— Titulescu beszéde — folytatta — bebizonyította, hogy jó volt, amikor egyetértve állapítottuk meg programunkat. Bármilyen kormány jöjjön, senki sem intézheti másként külpolitikánkat, mint ahogy azt öfelsége a válaszfelirat átvételénél leszögezte. Erőnk által igyekezzünk tényleg demokratikus erőkké válni.

Bár a beszédén igen nehéz eligazodni, annyi megállapítható, hogy Vaidának a közeljövőben nem számíthatnak arra, hogy a kormánya jutnak.

A parlament tegnapi ülésén Popescu Necsesti volt alminiszter az Universulegik szerkesztője, Stelian Popescu veje szólalt fel és tiltakozott a parlamentben az Univer sul ellen elhangzott vádak miatt. Petre Ghiata kormánypárti képviselő azonban — fenntartja a vádakát. Vita közben igen heves jelenetekre kerül a sor Tanasescu, Rizescu, Branesti kormánypárti és Robu képviselők között.

Amikor a rend helyreállt a közigazgatási reform vitáját kezdték meg.

A nemzeti parasztpárt erdélyi tartományi kongresszusa

Cluj, december 18.

A nemzeti parasztpárt erdélyi tartományi vezetősége tegnap délelőtt 11 órakor Popovici Mihály elnöklete alatt tanácskozássra ült össze. Az ülésen jelen voltak Maniu Gyula, dr. Moldovan Victor, Dobrescu Aurel és Pop Ghiata volt miniszterek, továbbá Prie Deleu, Joan Popo, Serdici és a vezetőség tagjai közül sokan mások.

A zárkörüli ülést Popovici Mihály nyitotta meg és a belpolitikai helyzetet ismertette, annak szükségességét hangoztatva, hogy a párt erőteljes offenzívát indítson a kormány és a jobboldali reakciók ellen. A politikai szünetnek — mon-

dotta — véget kell vetni, mert meg kell védelmezni azokat az elveket, amelyekért küzdöttünk.

Popovici beszámolója után különböző kifogások hangoztak el a központi pártvezetőség ellen majd elhatározták az általános szervezkedés megindítását.

Délben 12 órakor megszakitották a vezetőségi ülést és a párt három érdemes erdélyi vezetőjét: Moldovan Valert, Octavian Priet és Alex Aciut ünnepelték 60-ik születésnapjuk alkalmából. A párt nevében Popovici Mihály üdvözölte őket. Délben bankett volt, amelyen Maniu köszöntötte fel az ünneplő politikusokat.

Agyonlőtték a soffórt a kormánykerék mellett

Constanta, december 18.

Különös ügyben indította meg a vizsgálatot a constantai rendőrség. Három nappal ezelőtt Zarcuzone Constantin constantai kereskedő, autójával, amelyet Voinea Nicolae soffór vezetett, Valul Traian községbe ment, ahol megállott a község háza előtt. A soffórt kinthagyta, ő meg belépett a község házára és elintézte dolgát.

Kévéssel később, amikor visszajött és fel akart szállni az autóra, megöböbbenve vette észre, hogy a soffór fejéből ömlik a vér és Voinea eszméletlen állapotban van. Azonnal visszasietett a község házára és jelentette a dolgot. A csendőrséget is azonnal értesítették. Az kiszállott és azt állapította meg, hogy öngyilkosság történt. A soffór gazdája revolverével lett öngyilkos Voineát beszállították a kórházba, ahol nem is tért magához, hanem meghalt.

Három nap múlva névtelen feljelentés érkezett a constantai rendőrséghez. A névtelen levélben azt állítják, hogy Voinea nem lett öngyilkos, hanem meggyilkolták.

A rendőrség ennek alapján meg is indította a nyomozást. Először is a revolvert vizsgálták meg és azt a szénázós megállapítást tették, hogy a revolveren a halott ujjlenyomat nincs meg, ellenben rajta van a gazdájáé és egy másik idegen ujjlenyomat. Most az idegen embert keresik és azt hi-

szik, hogy akkor meg lesz oldva a rejtélyes haláleset.

A cluji pünkösdi vasuti katasztrófa ügye a bíróság előtt

Cluj, december 18.

Annak idején részletesen beszámoltunk arról a borzalmas szerencsétlenségről, mely pünkösdi vasárnapján a nadaseli vasuti sorompónál történt. Egy tolató mozdony elütött egy szekeret, amelyben Ilie Vasile, Lazar Josif és Lakatos Róza ültek. Mind a három ember az életét veszítette. Az ügyészség megindította a vizsgálatot s vád alá helyezte a vasuti bakterház örét, Abrudan Vasilet, akit azzal vádoltak meg, hogy a szerencsétlenség pillanatában nem tartózkodott szolgálati helyén és nem engedte le a sorompókat. Abrudan úgy az ügyészség mint a vasuti hatóság előtt hangoztatta, hogy ő meg akarta akadályozni, hogy átmenjenek a sineken, de az emberek félrelökték és ők maguk húzták félre a sorompót.

A cluji törvényszék tegnap kezdte meg a bünper tárgyalását, amelyen minden bizonnyal kiderül, hogy ki volt az oka a nadaseli halálsorompónál történt hármashalálesetnek.

Ne gyujtsunk benzinnel tüzet

Brasov, december 18.

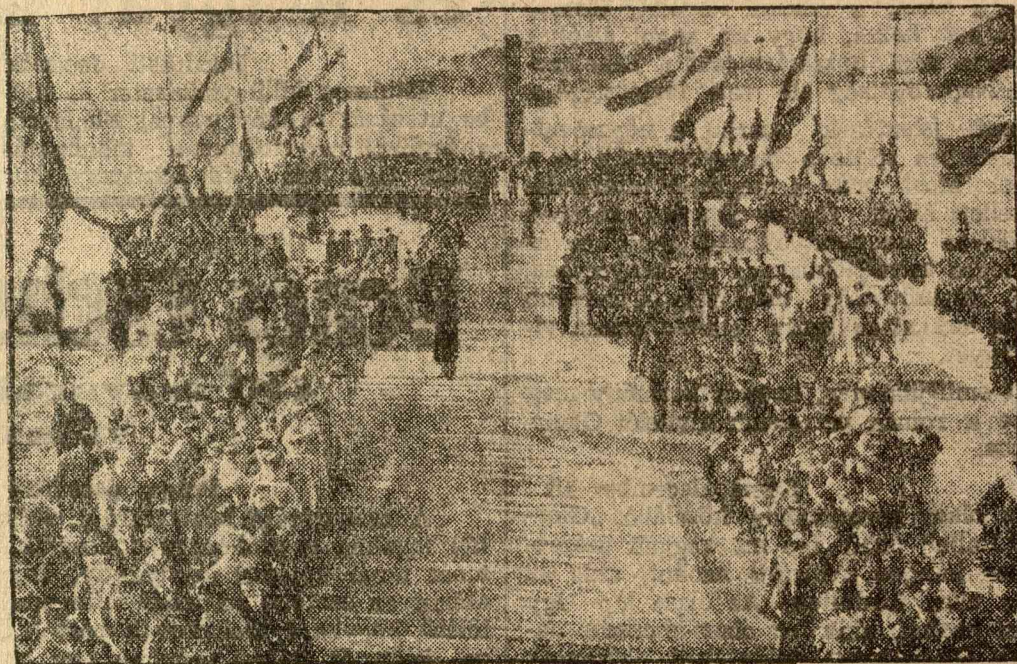
Borzalmas szerencsétlenség történt Constantán. A szerencsétlenség áldozata lett egy 20 éves borbélysegéd.

Tegnap reggel Starton Gheorghe 20 éves borbélysegéd bement az Oborului uton levő borbélyműhelybe, ahol mint segéd dolgozott és tüzet akart rakni a kályhába. — Hogy hamarébb meggyuljon a fa, benzint öntött a fahasábokra. Abban a pillanatban amikor az égő gyufát a tüzhelyhez tartotta a benzin felrobbant és a robbanástól tüze fogott a segéd ruhája is. A szerencsétlen ember elvesztette eszméletét és leesett a földre. A lángok csakhamar betöltötték az egész helyiséget, hatalmas füst tört elő az üzletből, úgy, hogy a szomszéd helyiségekből az emberek siettek oltani a tüzet, anélkül, hogy sejtették volna, hogy a segéd az üzletben van.

Végre megérkeztek a tűzoltók is, akik gázalárccal behatoltak az üzletbe, ahol minden éghető már égett és rábukkantak a hatalmas lánggal égő emberi holttestre.

Kivitték a szabad levegőre, de a segítség már késő volt, a szerencsétlen segéd elve égett.

A rendőrség bevezette a nyomozást.

Emlékoszlop Sándor jugoszláv király emlékezetére

A dalmát tengerparton Split kikötőjében emlékoszlopot állítottak fel a merénylet áldozatává lett Sándor király emlékezetére.

Ismeret holtpontra jutott a nyomozás a Discom- rablógyilkosság ügyében Szabadlára helyezték a gyilkossággal gyanusított Rusu Nicolaet

Cluj, december 18.
Megírtuk, hogy a Vultureni-i rablógyilkosság elkövetésének vádjával párral ezelőtt őrizetbe vették Rusu Nicolaet 26 éves Ghinla községbeli legényt, aki len komoly gyanúok merültek fel. A gazdag falusi legény ugyanis a gyilkosság szakáján a szomszédok megfigyelései szerint véres inggel tért haza és hazaérkezése után azonnal kezét mosott. A szomszédok, akik előtt már régóta ismert volt Rusu zűrtisége és egyébként is képesnek tartották a bűntény elkövetésére, jelentést tettek a csendőrségen, amely az új nyomon haladva, komoly bizonyítékokat gyűjtött

össze, amelyek a legény bűnösségére engedtek következtetni.

A Rusu bakkancsán talált sárt, valamint a véres inget a rendőrség átküldte analízis végett a törvényszéki orvostani intézetbe, ahol dr. Kernbach törvényszéki orvosszakértő végezte el a vegyelemzést. Az eredmény azonban negatív volt: sem a bakkancshoz ragadt sár, sem pedig a vér összetétele nem egyezett a gyilkosság színterén vett föld és vér összetételével. A rendőrség a vegyelemzési jelentés alapján ma reggel szabadlára helyezte Rusu Nicolaet.

Farkascsordák garázdálkodnak Alba-Iulia környékén

Hajtóvadászat indul a kártékony vadállatok pusztítására

Alba Julia, december 18.
A közelben lakó községekben valóságos műlet uralkodik. A hideg idő beálltával ugyanis a környező falvakban csapattól mentek meg a farkasok, amelyek isszonyu pusztítást végeznek a községek állatállomá-

nyában. Különösen sok juhot faltak fel a farkasok Paclisa, Tacatu, Sard községek határán, továbbá a dumbraveni erdőben.

Az alba-iuliai vadászársaságok elhatározták, hogy hajtóvadászatot rendeznek, hogy kiirtsák a farkasokat.

Utonállási kísérlet a Tinca-Salonta közötti országúton

Salonta, december 18.
Vakmerő utonállási kísérlet történt tegnap este a Tinca-Salonta között húzódozókaszon, amelynek két salontai leány, Hajek nővérek csaknem áldozatul estek. Két leány kocsin tért haza Tinca-ról Salontára, miközben egészen beesteledett. Amikor a szekér a Gurbadiu melletti erdőhöz a sűrűből két idegen férfi ugrott elő s szekeret megállásra kényszerítve, rákiáltak a megdöbött leányokra:

— Igazolják magukat.

A leányok remegő hangon tiltakoztak a támadás ellen, de a férfiak támadólag léptek fel. Szerencsére azonban ebben a pillanatban kocsizörgés hallatszott a távolból, mire a két utonálló igazoltatás helyett jobbnak látta kereket oldani.

A két leány szekere ezután minden baj nélkül ért be Salontára, ahol a rendőrségen tették jelentést a támadási kísérletről.

2 év előtt elkövetett rablógyilkosságot ismeri el egy aiudi fegyenc, akit egy másik gyilkosság miatt husz évi fegyházra ítétek

Aiud, december 18.
Borzalmas, régi bűnügyről rántotta le a plet egy aiudi fegyenc vallomása. Toma Gheorghe, az aiudi fegyház egyik lakója, a rablógyilkosságért ítétek husz évre, a napán kihallgatását kérte. Átkísérték a bíragra, ahol bevallotta, hogy azon a gyilkoson kívül, amelyért elítélték még egy más bűn terheli lelkét.

Toma Gheorghe előadta, hogy 1925-ben Milea Dumitru nevű barátjával Calabriga utaztak. A vonaton feltűnt nekik egy fiatal diákember és szóba elegtek vele. A diák csakhamar elmesélte, hogy szülei birtokára megy és nagyösszegű pénzt visz magával a munkások kifizetésére. Ekkor félrevonult Mileával és elhatározták, hogy a diákot elteszik láb alól, a diák pedig megkaparintják Így is történt.

Egy kis állomáson, ahol átszálltak és a következő vonatra vártak, sétálni hívták a diákot. Később este volt már, amikor elindultak a közelben levő kukoricás felé. Ott rárohantak a diákra és megfojtották. Holttestét meztelenre vetkőztették és egy közeli kutba dobták.

Később az emberek felfedezték a holttestet, meg is indult a nyomozás, de eredménytelenül: sem a holttest személyazonosságát sem pedig a gyilkosok kilétét nem sikerült megállapítani. A gyilkos Toma ezután megfizette a pénz büntetésével.

Toma Gheorghe elmondta a bíró előtt, hogy vallomása a börtönben érzett nagy lelki furdalása késztette. A bíróság megindította az eljárást a gyilkos Milea Dumitru kézrekerítésére. Valószínű, hogy Toma Gheorghe 20 éves rabságát életfogytiglanra hosszabbítja meg.

Kutyák rágták szét az elásott csecsemő holttestét

Cernauti, december 18.
Rosa, Cernauti külvárosában egy Reichmüller nevű ember megdöböntő leletre bukkant. Reichmüller tegnap kiment a kertjébe, ahol a kerítés mellett egy ujszülött gyermek holttestére bukkant, amelynek a fejét és a karját a kutyák lerágták.

Reichmüller értesítette a rendőrséget, amely kiszállt a helyszínre és a kisgyermek holttestét a hullaházba szállította, ahol a hatósági orvos megejtette a boncolást. Megállapították, hogy a kisgyermek, mindjárt születése után megfojtották, majd kitétték a kertbe, ahol a kóbor kutyák irtózatoss módon megcsontkították.

A rendőrség most megindította a nyomozást, hogy leleplezze a gyermekgyilkos anyát és letartóztassa.

1 liter kisüstön főtt pálinka 32— lei
1 liter jó asztali bor — — 8— lei
Kitűnő fajborok olcsó árban

Mölki Apátság borpincéje
Piața Mihai Viteazul 1. Füchsl palota

Leégette egy munkás két kezét a forró ólom

Bucuresti, december 18.
Borzalmas szerencsétlenség történt a bucuresti „Lemaitre” gyár öntőtelepén. Dumitru Nicolae munkás, aki az öntőformát kezelte, kinyitotta a forma ajtaját, mielőtt a forró ólmot a társa ráeresztette volna a formára. Abban a pillanatban társa megengedte a forró ólom csapját, úgy hogy a szerencsétlen ember mindkét kezét úgy összeégette a forró ólom, hogy le kellett azokat amputálni.

A vizsgálat megindult annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség.

RÁDIÓMŰSOR

CSÜTÖRTÖK.

Bucuresti: 13: Lemezek. 13,45: Tőzsde. Sport. 13,55: Lemezek. 14,15: Hírek. 14,35: Lemezek. 18: Kis rádiózenekar. 19: Felolvasás. 20,15: Kamarazene. 20,40: Lemezek. 21,15: Filharmonikusok szimfonikus hangversenye. 23,15: Lemezek. 23,45: Hírek.

Budapest: 7,45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 11,20: Felolvasás. 12,10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó, időjárás-jelentés. 13,05: Lipóczy József ének. 13,30: Hírek. 13,45: Kovács Antal hegedű. 14,20: Pontos időjelzés. 14,30: Hanglemezek. 15,40: Hírek. 17,10: Héjjas Pálné előadása. 17,45: Pontos időjelzés. 18: Gazdasági előadás. 18,35: Liszt emlékhangverseny közvetítése. 20,10: Farkas Zoltán előadása. 20,40: Gitár-est. 21,45: Hírek. 22,10: Huber Károly emlékest. 23: Időjárás-jelentés. 23,05: Cigányzene. 24: Szalon- és jazz zene. 1,05: Hírek.

PENTER

Bucuresti: 13: Lemezek. 13,45: Tőzsde. Sport. 13,55: Lemezek. 14,15: Hírek. 14,35: Lemezek. 18: Cristescu zenekar. 19: Felolvasás. 19,15: A zene folytatása. 20: Lemezek. 20,55: Felolvasás. 21,15: A tanítók énekara. 23: Vendéglő zene. 23,45: Hírek külföldre.

Budapest: 7,45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 11,20: Felolvasás. 12,10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó, időjárás-jelentés. 13,05: Szalonzene. 13,30: Hírek. 14,20: Pontos időjelzés. 14,30: Cigányzene. 15,40: Hírek. 17,10: Diákféltő. 17,45: Pontos időjelzés. 18: Könyvismertetés. 18,20: Lemezek. 19: Hunyadi István dr. előadása. 19,55: Lederer Emma dr. előadása. 20,25: Operaelőadás: A láng. 21,20: Küllügyi negyedóra. 22,20: Hírek. 23,35: Időjárás-jelentés. 23,40: Cigányzene. 1,05: Hírek.

3. oldal "ERDELYI MAGVARSÁG" 1935 december 20.

Álomkirálynő

— Társadalmi regény — 4

Hirtelen megakadt a beszédben. Ránézett a leányra, akinek komoly arcán most felcsillant a mosoly, a szeme is csillogóbb volt. A mosoly egyszerre csak nevetéssé érlelődött és csengő, kedves kacagás szakadt fel a lány ajkán.

Sven az első pillanatban sértett önértéssel vissza akart vonulni, de azután észrevette, hogy ebben a kacagásban semmi bántó nincs, ellenkezően nagyon is barátságos. A jókedv a férfit is magával ragadta s együtt nevettek.

— Örömmel látom, hogy kacag rajtam — mondta a fiatal festő — s ez felbátorít a bemutatkozásra... Sven Berglund vagyok, festő...

— Az én nevem pedig — mondta a lány — Clarisse von Zedwitz!

— Német? — Édesapám igen.. De az anyám svéd volt!

— Nagyszerű! — örvendezett Sven. — Nálam éppen fordítva áll a helyzet! Apám volt svéd s az anyám német származású.. S ha szabad tudnom állandóan Olaszországban él?

— Ellenkezőleg! Svédországban az ön hazájában...

— De hiszen ez pompás... És mióta? — Amióta — itt hirtelen elakadt a leány szava érezhetően zökkenőt kapott a beszédje s csak egy kis szünet után folytatta — ...édesanyám meghalt.. Azeelőt Németországban éltünk...

Beliülről egy kis szünet után újra felhangzott a jazz, Sven megkérdezte:

— Szeret táncolni?

— Nagyon!

— Akkor remélem megengedi hogy erre a táncra felkerjem?

Az édes arc megrémült.

— Nem nem lehet! A nénikém nagyon szigorú..

— Majd beszéllek vele jó? És kiharcolom az engedélyt! Hol van az a szigorú nénike?

A lány a hotel mellett levő villára mutatott, amely kifférletű a sötét bokrok és fák közül és terraszáról át lehetett látni a hotel terraszára.

— Odaát.. Bizonyosan elszundikált, ami régi, jó szokása...

— És maga mégis félt? — kiáltott Sven zíjzongó jókedvvel. — Egy nénike, aki szundikál, ez a legideálisabb a fiatalság számára.. Jöjjön, táncoljunk, hiszen olyan szép ez az éjszaka..

A lány engedelmesen ment a fiatal festővel és a következő percben már ott voltak a keringő párok között, lágy ritmusban hullámoztak a testük. Sven boldogan tartotta karjaiban ezt a gyönyörű teremtményt és szívta magába a haja illatát, elnézte csodálatosan kék szeméit, melyek a napsütötte, szelíd tengert juttatták az eszébe.

Nem beszéltek semmit, szavak helyett többet mondtak egymásbafonódó tekintetük.

Ezt a szép álmodozást a zenekar szakította félbe, amikor abbahagyta a muzsikát. Az álmvilágból visszatértek volna a földre. Lassan, szóltanul kísérták a terraszra. Mikor azután kinn voltak, a lány meggyorsította a lépteit a lejárathoz felé.

— Maradjon még! — kérte Sven esengve. És amikor a leány tagadólag rázta a fejét, így folytatta:

— Legalább azt mondja meg, hogy mikor látom újra?

Clarisse késett a felelettel, de a festő megsúrgatta:

— Nem válaszol?... Vagy talán nem akar viszontlátni?

(Folvt. köv.)

"ERDELYI MAGYARSÁG"
1935 december 20.

Negyvenégy munkás kálváriája a sibiui havasok között

Gyalog tértek haza Clujmegyébe, mert annyit sem kerestek volna, amennyi a megéhezéshez szükséges

Cluj, december 18.

Példátlan esemény történt a Sibiui havasokban Sadarcu községben. Egy Kovács István nevű vállalkozó 44 embert szerződtetett, hogy napszámba dolgozzanak neki. A munkások, akik részben bányászok, részben kőművesek, a 70—100 lejig terjedő napi díj ígéretere részben gyalog, részben nyitott vagonokban örömmel tették meg a nagy utat.

A helyszínen keserves napok vártak rájuk. Kis barakokban helyezték el őket, — amelyekben nem volt világítás, hol összezsúfolódva reggel, a hajnal beállta előtt, — sötétben, amikor dolgozni mentek, azt sem tudták, hogy kinek melyik a csomagja, melyik a cipője.

Az odaérkező mérnök egy pár nap múlva felvilágosította őket, hogy a munka akkord-munka s így körülbelül 16 lej jut rá-

juk fejéenként. A vállalkozó ekkor már ezer lej előleget s külön 15.000 lej veti szerszámokra az elnökségtől.

A szerencsétlen emberek tudták, hogy ezt úgysem tudják ledolgozni, így keserves napok után hazafelé indultak. Volt olyan közöttük, aki minden apró ingó vagyontárgyát kénytelen volt eladni 40-50 km.-t gyalogolókiskabátban.

Egy közülük a feleségével tette meg az utat. A minden emberi szenvedésen keresztülment munkások, akik jóhiszeműen vállalták a kecségető munkát, minden étküdtől megfosztva, az otthon készült elemózsiát, lepedőjüket, szalmazsákjukat eladva vándoroltak haza.

Többen laknak közülük a Cluj megye Bogara községben. Szegény, fiatal napszámosok, akik szüleiken akartak segíteni messze havasokban vállalt munkával.

Az e.bocsájtott sekrestyés megrendítő öngyilkossága

Elkeseredésében a templom harangjának nyelvére akasztotta magát

Cernauti, december 18.

Óriási izgalom van a cernauti római katolikus hívek között. Az egyház sekrestyése tegnap éjjel a római katolikus templom tornyában a harang nyelvére felakasztotta magát és meghalt.

Tegnapelőtt este 7 órakor Veľoz Károly egyházi udjára ment fel a toronyba, hogy elhúzza az esti harangszót. Ugyanis a sekrestyés részeg volt és emiatt mondtak fel neki.

Ez annyira elkésztette a sekrestyést, hogy bujában leit a magát, majd 7 órakor este felment a toronyba, elhúzza az estharangszót, amelynek végétével leoldotta a harangkötelet, létrát támasztott a harangnak, felmászott és felakasztotta magát.

Tettét csak reggel vették észre, amikor az új egyházi felment a toronyba, hogy 6 órakor harangozzon. A szerencsétlen ember annyira megijedt a látványtól, hogy szív-

görcsöket kapott és majdnem meghalt. Hosszu ideig feküdt eszméletlenül, majd nyathemlok rohant le és jelentette a pénteknek a tragédiát.

Az öngyilkos holttestének leoldására mentőket kellett kihívni, akik véül is vették a holttestet és elvették a toronyból.

Mivel az öngyilkosság a templom bejáratánál történt, a templomot nem lehetett díig istentisztelet céljaira felhasználni, ma újra fel nem szentelik. Az ujjafölszentelés csak a püspök végezheti el.

Veszek

Ócska ólmot

Cím a kiadóban

Osszetört egy hidat a motorcsónak

Dánia és Németország határán a Masned folyó vashidjának nekifutott egy motorcsónak és összetört.

indul az új tombola

A karácsonyi tombola döntés előtt

kez-
dődik ugyanis az újévi nagy tombola 600
nyereménnyel. Minden olvasó 30 napon át
gyűjtse a szelvényeket, hogy igényt szerez-
zen a tombolában való részvételre.

A karácsonyi tombola lejárata előtt áll.
Minden olvasó sürgősen szerezzék meg a je-

gyét, hogy ki ne maradjon. Bizományosain-
kat pedig kérjük, hogy a tombola szelvé-
nyeket, a János bácsi és a naptár elszámó-
lással együtt legsürgősebben küldjék be.

Akik el nem számolnak, azoknak a szel-
vényei nem vesznek részt a tombolában, a
hátralékban levő olvasók pedig elesnek min-
den kedvezménytől.

Jakabffy Vilma, a kémke- désért elítélt táncatanárnő megszökött

A bucurestii pályaudvar vendéglőjében, egy őrizetlen pillanatban eltűnt

Bucuresti, december 18.

Emlékeztet még, hogy Jakabffy Vil-
ma volt oradeai táncatanárnő kémkedés
miatt 5 évi fegyházra ítélték. Az ítélet jog-
erőre emelkedett és ezért Jakabffy Vilma
tegnap Timisoaráról Bucurestibe szállított-
ták át, hogy onnan a mihleai női fegyház-
ba vigyék büntetése kitöltése végett.

Amikor a bucuresti pályaudvaron vár-
tak a vonat csatlakozására, Jakabffy Vil-
ma azt mondta őrének, hogy nagyon éhes
és kérte, hogy menjenek be a vendéglőbe.
Az őr bekísérte a táncatanárnőt a vendég-

lőbe, ahol igen nagy volt a forgalom. Így
történhetett, hogy az őr figyelme egy pill-
anatra elterelődött Jakabffy Vilmaról, aki
hirtelen eltűnt az étterem egyik kijáratá-
nál.

A fegyőr hamarosan észrevette az el-
tűnést és segítségért kiáltozott, de ekkor
már késő volt. A karmirozták a pályaudvari
rendőrséget is, amely azonban nem tudta
megtalálni az eltűnt táncatanárnőt. A fegy-
őr jelentést tett a központi rendőrségen, —
ahol a legerélyesebb nyomozást vezették be
mert valószínűnek tartják, hogy a város-
ban rejtőzködik.

Megerősítette a törvényszék a sintaui plébános letartóztatását

Oradea, december 18.

A törvényszék második szekciójának
Popvici Livius Gavra tanácsa tárgyalta
vádtautácsban Hribik Vladimir sintaui ró-
mai katolikus plébános letartóztatási vég-
zését. Az ügyben védőként dr. Kalas L.

szerepelt. A törvényszéki vádtautács majd-
nem fél órai vita után letartóztatásban
hagyta Hribik Vladimirt, akinek fogvatar-
tása felől végső fokon szombaton fog dön-
teni a tábla vádtautácsa.

A nagy panama szenzációs fordulata

Letartóztatták Szolnok polgármesterét

Ujabb letartóztatások várhatók

Szolnok, december 18.

Magyarország közvéleményét hetek óta
izgalomban tartja az a nagyszabású pana-
ma mely nemrégiben pattant ki a szolnoki
városházán. A leleplezéseket egy magas
állásban levő városi tisztviselő öngyilkossá-
gi kísérlete nyomán megindult vizsgálat in-
ditotta el. Ez a vizsgálat olyan adatokat
szolgált amelyek egyenesen megdöbbentők.
Hatalmas arányú panamák egész tömege
tárolt fel és a szolnoki bünyügyi hatóságok
már nem is győzték a munkát úgy hogy
Pestről hívtak segítséget.

Tóth Tamás szolnoki polgármestert —

már előzőleg felfüggesztették állásából. A
polgármester az izgalom hatása alatt meg-
betegedett de a vizsgálóbíró így is a laká-
sán folytatta kihallgatását. Tegnap azután
szenzációs fordulat történt az ügyben. Mi-
után már előzőleg több letartóztatás tör-
tént az ügyben és a városi mérnöki hivatal
vezetőjét is letartóztatták tegnap letartóz-
tatásba helyezték Tóth Tamás polgármes-
tert is.

A városban a letartóztatás óriási fel-
tűnést keltett. Arról beszélnek egyébként,
hogy ezzel még nincs lezárva az ügy és
ujabb letartóztatások várhatók.

Szívbenulás következtében meghalt a felfüggesztett szolnoki főmérnök

Ujabb jelentés szerint Hubay Ferenc,
a felfüggesztett és letartóztatott szolnoki
városi főmérnök, akit tegnap este beszál-
lították a kórházba, az éjjeli órákban rossz-

szul lett és kevéssel később szívbenulás kö-
vetkeztében hirtelen meghalt.

A tragikus fordulat nagy megdöbbe-
nést keltett.

Marót Sándor jubileuma

Oradea, december 18.

Meleg ünnepség színhelye volt tegnap
este a színház, ahol a helybeli újságírók a
város társadalmával együtt ünnepelték Ma-
rót Sándor, a „Szabadság“ felelős szerkesz-
tőjének 30 éves jubileumát. A jubilans új-
ságíró Ligeti Ernő, dr. Soós István és Pe-
rédi György üdvözltek, majd Marót Sán-
dor meghatott hangon válaszolt a beszédek-
re. Krenner Miklós gyönyörű beszéde után
Marót Sándor „Harminc év a kirakatban”
címmel tartott élvezetes felolvasást, majd
M. Lévai Ilonka Guttmann Miklós zong-
orakísérete mellett énekelt, Nyirő József, a
kiváló székelly író megkapó novellájának
felolvasása után Kóbor Tamás, az ismert-
nevű budapesti író és újságíró pompás szel-
lemességi csevegése zárta be a mindvégig
ünnepélyes estét, amelyen a hatóságok
viselői is megjelentek.

Török arany, ezüstért briliántért, régi pén-
zekért mindenkinél többet fizetek 90, 100, 120, 150,
200 lelt grammonként. **HERST** ékszerárúház
Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 3.

Fedák Sári apáca lesz

Budapest, december 18.

Fedák Sári az elmúlt napokban megje-
lent Serédy Jusztinián bíboros hercegprí-
más előtt, aki előtt kijelentette, hogy visz-
szavonul a szinpadtól és — apáca lesz. —
Előbb azonban még eljátsza egy operett
főszerepét, utána azonban kolostorba vonul.

Legolcsóbb, legszebb temetést végzi „CONCORDIA“ Erdélyi

A Karácsonyi Vásár sajtóbemutatója

Oradea, december 18.

Szerdán délelben, közvetlen a megnyitó
előtt sajtóbemutató volt az oradeai Magyar
Házban, amelyben megrendezték az idei ka-
rácsonyi vásárt. Ezúttal a műsor elmarad,
azonban kárpótolja a közönséget az, hogy
az idei vásár sokkal fényesebb és grandió-
zusabb lesz, mint a múlt évben.

Az olcsósi volt római katolikus plébá-
nia helyiségeiben, amelyben ezelőtt néhány
hónappal a Magyar Párt költözött, karácso-
nyi vásári tartják meg.

Ahogy belépünk az utcába, már mesz-
szíró világit a vörös neon-fény. Még nap-
pal is. Este, éjszaka tündéri kivilágításba
burkolja az öreg plébánia épületet, amely
talán sohasem látott ilyen szépet.

A kapu alatt hatalmas karácsonyfa fo-
gadja a közönséget, balra pedig a magyar
csárda hívogatja az ételre éhes és itatra
szomjas látogatót. A husneműt a Barátky
cég husáros üzeme szolgáltatja, sört pedig
a Dreher gyár.

Az emeleten a nagy teremben óriási
mennyeiségű karácsonyi holmi, mind aján-
déknak való. Lehet itt kapni karácsonyi
ajándéknak való, már 5 lejtől felfelé. Meg-
ragadja az ember figyelmét a valódi hami-
sithatatlanság társasága, tovább magyar
cukrászda eredeti magyar berendezéssel.

Már előre is sok sikert jósolunk a ka-
rácsonyi vásárnak, amelynek minden bizony-
nyal megérdemelt eredménye lesz.

Időjárás

Erősebb északnyugati szél, havazás. A
síkságokon részben hóval vegyes eső. Egyes
vidékeken, főleg a hegyekben hófúvások.
Az éjjeli lehűlés nem változik. Dél előtt a
felhőzet felszakadozik és napsütés is lehet-
séges.

5 oldal. „ERDELYI MAGYARSÁG”
1935 december 20.

Mától kezdve fizetik a nyugdíjakat

A pénzügyigazgatóságra megérkezett a nyugdíjfizetésekhez szükséges akkreditiva, és máától kezdve már fizetik a nyugdíjakat a következő sorrendben:

Ma, csütörtökön 1500 lejig,
Pénteken 3000 lejig,
Szombaton 5000 lejen felül.

Valószínű, hogy szombatig a tisztviselőket is kifizetik.

A város pénzügyileg rosszul áll. Fizetésre Karácsony előtt nem számíthatnak a tisztviselők, szombaton azonban megkapják a lakbérpótlékokat.

Felveszi-e Oradea városa a 70 milliós kölcsönt?

Mint ismeretes, néhány nappal ezelőtt jelent meg a hivatalos lapban az a törvény, amely felhatalmazza Oradea városát, hogy 70 milliós kölcsönt vegyen fel.

Munkatársunk tegnap kérdést intézett dr. Bleda László polgármesterhez, hogy kapott-e a város már kölcsönajánlatokat?

— Puhatólózó tárgyalásokat már folytattunk — mondotta a polgármester — illetve már több érdeklődés érkezett hoz-

zám. Komoly tárgyalásokról azonban még korai beszélni. Mi nem vehetünk fel kölcsönt abból a célból, hogy kiaszfaltozzuk az utcákat, ha kölcsönt veszünk fel, azt csak olyan hasznos beruházásokra fordíthatjuk, amelyek maguk hozzák meg kamataikat. Hiszen az előző tanácstól örökölt 20 millió lejes kölcsönt is alig tudjuk fizetni.

Felakasztotta magát Csonka József vasuti munkás

Tegnap délből 12 órakor értesítették a rendőrséget, hogy a vasuti állomáson tul levő Sft. Teodor ucca 5. számú ház csürjében Csonka József 49 éves vasuti műhelymunkás felakasztotta magát és meghalt. A bűnügyi osztály főnöke és dr. Cristian városi tisztviselő orvos megjelentek a helyszínen ahol megállapították, hogy Csonka Józsefnek semmi komoly oka nem volt az öngyilkosságra. Alkoholista volt és valószínű, hogy tettét mámoros állapotban követte el.

Ezzel szemben azt is megállapították,

hogy Csonka előre készült a halálra, mert szomszédjének, Reneczkynek, akinek a férje nemrégiben halt meg, azt mondta, hogy neinsokára ő is megy a férje után.

Tegnapelőtt este spárgát vitt ki a csürbe. Ez fel is tűnt a mostohafiának, aki érdeklődött is, de azt a választ kapta, hogy ne törődjön vele, mert a spárgát nem ő tette oda.

Tegnap délből azután, felhasználta azt az időt, amikor felesége nem tartózkodott odahaza, kiment a csürbe és felakasztotta magát. Mire rátaláltak, halott volt.

Agyonlőtte szerelmesét, majd a revolver agyával agyon akarta verni magát egy tiatalember

Budapestről jelentik: Tata községben megrendítő szerelmi dráma történt. Ecker Mihály 20 éves asztalossegéd

csókolódzás közben egy revolverrel agyonlőtte szerelmesét, Dinnyés Katót, aki azonnal meghalt.

A legény ezután maga ellen fordította a fegyvert, a revolver azonban csütörtököt mondott. Ecker Mihály mikor látta, hogy

a revolver nem sült el,

a fegyver agyával akarta agyonverni magát.

azonban nem halt meg, csak súlyos sérüléseket szenvedett.

Kórházba szállítása után a kihalgatását végző rendőrtiszt előtt kijelentette, hogy szerelmesével együtt közös öngyilkosságra határozták el magukat.

Az olasz királyné nyitotta meg a római jegygyűrű ajándékozási akciót

Rómából jelentik: Rómában tegnap zajlott le a jegygyűrű ajándékozási akció, amelyen az ismeretlen hős sírja előtt zajlott le. A síremlék előtt 20 sötétkék ruhába öltözött fiatal leány állott tálcával a kezükben és fogadták a jegygyűrűket, amelyeket az emberek ujjukról huzzak le és helyeztek a tálcára. Elsőnek Helena királyné járult a sírhoz és maga és a király nevében átadta a két jegygyűrűt a haza céljaira.

A jegygyűrű átadása alkalmából Ele-

na királyné a következőket mondotta:

— Amikor letesszük ezt a gyűrűt, meg hatottsággal gondolunk hősi halottainkra. Hiszünk, hogy a római műveltség győzedelmeskedni fog Afrikában. Üdvözetünk küldjük Afrikában harcoló katonáinknak és boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk.

Ezután a királyné átvette az acélgyűrűt, amit az arany jegygyűrű helyett kapott.

Vasárnap nyitnak meg a városi népkönyhák

Dr. Bleda polgármester intézkedésére a négy városi népkönyhát vasárnap, december 22-én nyitják meg.

Mozgósínházak műsora

Apollo: Szoknyás ördögök.

Fórum: Megmozdul a világ.

Heyman Szinkör: Levegő csavargói.

Omnia: PETER.

APROHIRDETESEK

Karácsonyi és újévi ajándéknak legolcsóbbak és legszebbek Róna fényképésznél

készült fényképek, amelyek élnek és beszélnek! Str. Alexandri 4.

Rendes főző mindenest felveszek. Stern Piata Mihai Viteazul 2. 3973

Tanuló lányokat azonnal felvesz "Ean" Szőönyegüzem. Str. Rimanóczy 12. 3968

Üzemünk részére egy lakatos, egy vas-
esztergályos és két kovács felvétetik, lehetőleg ipari üzemi gyakorlattal. Jelentkezés Str. Duca 6. 3969

Megbízható bejárónőt keresek azonnalra. Str. Matei Basarab 2. Boross. 3961

Magán új ház adómentes, Str. Costa Foru 31. eladó. 3965

Eladó házhely. Értekezni Str. Bratianu 2. szám. 3964

Borbély segéd kíségetésre folytetetik. Balász István, Oradea, Str. Beogradului 15. szám. 3975

Karácsonyi ajándékok

olcsó árusítása!

Már 50 leitől izléses tárgyak

STERNBERG-nél

Bulev. Regele Ferdinand 13.

Papir és írószer üzletben szakképzett kiszolgáló leányt felvesz Pásztor Ede cég, Oradea

Fiatall házaspár keres Oradea mellett, a szőlőhegyen butorozott lakást teljes ellátással karácsonyra. Címeket „Jól fizető” jellegre kér leadni a kiadóhivatalba. 3959

Maradék raktáramat nagy tétel öszi szövet, téli áru és öltöny hozzávalókkal bővittem ki, hihetetlen olcsó árakkal. Pavel-u. 27. 3162

Vásárlok mindenféle butort, ékszer,

ezüst és dísz tárgyakat, porcellánokat, szőnyeget, tört aranyért és ezüstért magas árat fizetek.

Sternberg, Bul. Reg. Ferdinand 13.

Husfűstölőt keres? Küldje str. Randoniciu 6, Petrihez, szépen és jól fűstöl. 3967

Plüsbélésű kabát eladó. Str. Gen. Măsoiu 7, cukrászda. 3966

Az Erdélyi Magyarország terjesztésére keresünk az ország minden városában és községében megbízható ügyes egyéneket. Ajánlatot kérünk a kiadóhivatalhoz intézni.

Karácsonyra fényes színes, selyempapírok, staniolok, kreppapírok, karácsonyi és újévi képeslapok nagy választékban kaphatók Pásztor Ede cégnél.

Makulatura újságpapír kapható nagyban és kicsinyben Pásztor Ede papíráruházban, Oradea, Piata Mihai Viteazul 4.

PÁSZTOR-NYOMDA ORADEA

Telefon: 380.

6 oldal. "ERDELYI MAGYARSÁG" 1935 december 20.